

การพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ*

THE DEVELOPMENT GARMENT PATTERN FOR THE ELDERLY

ไอรดา สูดสังข์^{1*}, เสาวนีย์ รัฐนิธิคุณานนท์¹, กิตติศักดิ์ อริยเครือ¹, สูดากาญจน์ แยบดี¹, จิตาภรณ์ แหวนเพชร²
Irada Soodsung^{1*}, Saowanee Ratnidhikunanoon¹, Kittisak Ariyakuare¹, Sudakan Yadee¹, Thitaporn Wanphet²

¹คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

¹Faculty of Industrial Textiles and Fashion Design, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, Bangkok, Thailand

²คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก ประเทศไทย

²Faculty of Industrial Technology, Pibulsongkram Rajabhat University, Phitsanulok, Thailand

*Corresponding author E-mail: Irada.s@rmutp.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อการออกแบบและพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่มสำหรับผู้สูงอายุ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภค ที่มีต่อรูปแบบเครื่องนุ่งห่มสำหรับผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 5 คน และกลุ่มผู้สูงอายุ 60 - 80 ปี ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามความพึงพอใจ และต้นแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 6 ตัว การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบเครื่องนุ่งห่มสำหรับผู้สูงอายุจำนวน 6 แบบ ได้แก่ 1) รูปแบบเสื้อแขนสั้น ตัวปล่อย ผ้าหน้า ปกฮาวาย มีกระเป๋าด้านหน้า 2 ข้าง 2) รูปแบบเสื้อแขนสามส่วน ตัวปล่อย ผ้าหน้า กระดุม 4 เม็ด ปกเชิ้ต มีกระเป๋าด้านหน้าข้างซ้าย 3) รูปแบบเสื้อแขนยาว ตัวปล่อย ผ้าหน้า ปกเชิ้ต ผ้าปลายแขน มีกระเป๋าด้านหน้าข้างซ้าย 4) รูปแบบกางเกงขาสั้น ปลายขาบาน กระเป๋าด้านข้าง เกล็ดหลัง เอวยางยืดด้านข้าง ซิปหน้า 5) รูปแบบกางเกงขาสามส่วน ปลายขาตรง ทรงตรง กระเป๋าด้านข้าง จีบหน้า 2 จีบ เกล็ดหลัง เอวยางยืดด้านข้าง ซิปหน้า และ 6) รูปแบบกางเกงขายาว ปลายขาตรง ทรงตรง กระเป๋าด้านข้าง จีบหน้า 1 จีบ เกล็ดหลัง ขอบเอวยางยืดด้านข้าง ซิปหน้า ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในรูปแบบกางเกงขาสามส่วน มากที่สุด รองลงมา คือรูปแบบเสื้อแขนสามส่วน รูปแบบกางเกงขายาว รูปแบบเสื้อแขนยาว รูปแบบกางเกงขาสั้น และรูปแบบเสื้อแขนสั้น โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47, 4.46, 4.30, 4.25, 4.00 และ 3.99 ตามลำดับ

คำสำคัญ: การออกแบบและพัฒนาแบบเครื่องนุ่งห่ม, เครื่องนุ่งห่มผู้สูงอายุ, ผู้สูงอายุ

Abstract

This research is a mixed methods research quantitative and qualitative to design and develop apparel patterns for the elderly and to study consumer satisfaction towards apparel patterns for the elderly. The sample group used in the study was a 5- product design expert together with a group of elderly people aged from 60 to 80 years old residing in Dusit District, Bangkok. Number 100 people. The tool used to collect data is a satisfaction questionnaire and 6 types of apparel prototypes for the elderly. Percentage statistics, the arithmetic mean and

standard deviation were used for data analysis. The results of the study found that Six styles of clothing for the elderly include: 1) Short-sleeved shirt style, open back, front slit, Hawaiian collar, has 2 front pockets. 2) Three-quarter sleeve shirt style, loose, front slit, 4 buttons, shirt collar, has a pocket on the left front. 3) Long sleeve shirt style, loose, front slit, shirt collar, slit on the cuff, and has a pocket on the left front. 4) Shorts style, flared legs, side pockets, back scales, side elastic waist, front zipper. 5) Three-quarters pants style, straight leg ends, straight fit, side pockets, 2 front pleats, back scales, side elastic waist, front zipper and 6) Long pants style: straight leg ends, straight fit, side pockets, 1 front pleat, back scale, elasticated waistband on the side, front zipper. Satisfaction with clothing style For the elderly, it was found that respondents were most satisfied with the three-quarter-length pants style, followed by the three-quarter sleeve shirt style. trousers pattern long sleeve shirt pattern shorts pattern and short sleeve shirt styles with average values of 4.47, 4.46, 4.30, 4.25, 4.00 and 3.99, respectively.

Keywords: Design And Development of Apparel Styles, Apparel Elderly, Elderly

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมผู้สูงอายุกำลังเป็นประเด็นที่หลายภาคส่วนให้ความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเศรษฐกิจของประเทศ สำหรับประเทศไทยการเปลี่ยนแปลงไปสู่สังคมของผู้สูงวัยอย่างสมบูรณ์นั้นจะเกิดขึ้นในปี พ.ศ.2567 นั้นหมายถึงรูปแบบของสังคมจะถูกจัดเรียงใหม่ตามกรอบของพฤติกรรม เมื่อพฤติกรรมและทัศนคติของผู้สูงอายุมีการปรับเปลี่ยนไปประเภทหรือลักษณะของสินค้าและบริการที่สอดคล้องต่อความต้องการของตลาดก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงตาม สำหรับแนวโน้มของตลาดสินค้าแฟชั่นก็เช่นกัน การที่กลุ่มสินค้าบริโภคและอุปโภคโดยรวมมีทิศทางไปสู่กลุ่มผู้บริโภคนสูงอายุมากขึ้น เป็นอีกหนึ่งสัญญาณสำคัญทางการค้าที่ส่งถึงผู้ประกอบการในไลน์ธุรกิจหลักและธุรกิจร่วมให้เตรียมรับและปรับตัว (สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์, 2565) โดยการเปลี่ยนแปลงของสังคมผู้สูงอายุเกิดจากการ เปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภคและแนวทางการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นผลจากการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุ ทั้งในด้านสังคม อารมณ์ และจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ เปลี่ยนแปลงในด้านร่างกาย (วัชรกรณ ชิวโคภิชฐ, 2562) แนวโน้มของจำนวนประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทย จาก 65,994,000 คน มีประชากรสูงอายุ ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป 13,458,000 คน อายุ 65 ปีขึ้นไป 8,988,000 คน (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาลัมพิตล, 2566) โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กำหนดว่าผู้สูงอายุหมายถึงบุคคลที่มีสัญชาติไทยและมีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสรีระ ด้านจิตใจ และด้านสังคม การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ โดยสรุปแล้วมีผลเกี่ยวเนื่องจากความเสื่อมทางกาย ความสามารถในการปรับตัวปรับใจต่อการเปลี่ยนแปลง และการสูญเสียหรือเหตุการณ์ร้ายที่เกิดขึ้นในชีวิต ตลอดจนภาวะทางเศรษฐกิจ ครอบครัว และสิ่งแวดล้อม (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.), 2561) นารี ศิริกุล กล่าวว่า ความสูงอายุเป็นกระบวนการสากลที่กำหนดความสูงอายุโดยจำนวนปี (Chronological age) นิยมใช้ในการกำหนดการเกษียณอายุ หรือหยุดจากการทำงาน โดยประเทศไทยใช้อายุ 60 ปีขึ้นไป แบ่งช่วงอายุเป็น 3 ช่วง ได้แก่ วัยสูงอายุตอนต้น (Young-old) อายุ 60-69 ปี วัยสูงอายุตอนกลาง (Medium-old) อายุ 70-79 ปี วัยสูงอายุตอนปลาย (Old-old) อายุ 80 ปีขึ้นไป (นารี ศิริกุล, 2558)

สำหรับสินค้าผู้สูงอายุสามารถแบ่งได้เป็นสองรูปแบบ คือ สินค้าสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่ได้ป่วย (wellness) เป็นกลุ่มคนที่มีกำลังซื้อพร้อมจ่าย อีกกลุ่มคือ กลุ่มผู้สูงอายุที่ป่วย (illness) เป็นกลุ่มผู้ดูแลเป็นผู้ซื้อเพราะผู้สูงอายุ

ไม่สามารถดูแลตัวเองได้ (ประชากรธุรกิจออนไลน์, 2558) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมได้แบ่งกลุ่มสินค้าที่มีแนวโน้มในการตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุออกได้เป็น 5 ประเภท ได้แก่ อาหารแปรรูปเพื่อสุขภาพและอาหารจากธรรมชาติ เพอร์นิเจอร์ แฟชั่นและไลฟ์สไตล์ วัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างสำหรับผู้สูงอายุ และเครื่องมือแพทย์ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้สูงอายุมีความต้องการ ด้านการบริโภคสินค้าเช่นเดียวกับกับกลุ่มผู้บริโภคในช่วงอายุอื่น ๆ เมื่อเริ่มเข้าสู่วัยสูงอายุสภาพร่างกายเปลี่ยนแปลงไป เช่น การเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อต่าง ๆ ลดลง หยิบจับสิ่งของขนาดเล็ก ๆ ไม่ถนัด ผิวหนังแห้ง บาง และความยืดหยุ่นลดลง การมองเห็นลดลง ร่างกายมีการเปลี่ยนแปลง หน้าท้องยื่น เอวหนาขึ้น ขาเล็กลง หน้าอกหย่อนคล้อย กระดูกสันหลังโค้งงอและสั้นลง (สุธีลักษณ์ ไกรสุวรรณ, ม.ป.ป.) ปัญหาด้านสายตาที่ทำให้การมองเห็นลดลง การเคลื่อนไหวของข้อต่อที่ไม่สะดวก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้เสื้อผ้าในผู้สูงอายุ นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังต้องการเสื้อผ้าที่ สงเสริมบุคลิกภาพ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีเมื่อเขาสังคม สำหรับการออกแบบและผลิตเสื้อผ้าสำหรับผู้สูงอายุ จะต้องพิจารณาถึงการสวมใส่สบาย ดูแลง่าย และสามารถใช้ได้หลายโอกาส เพราะผู้สูงอายุไม่นิยมเปลี่ยนเสื้อผ้าบ่อย ภายใน 1 วัน (วิษณุ บุญมาร์ตน, 2557) โดยคุณสมบัติหลักของเสื้อผ้าคือ สวมใส่สบาย เก็บรักษาง่ายและออกแบบทันสมัย (เยาวภา ปทุมศิริกุล และคณะ, 2560) และการออกแบบเสื้อผ้าผู้สูงอายุสามารถช่วยส่งเสริมความต้องการของผู้สูงอายุที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย เพื่อให้เหมาะสมกับรูปร่างที่มีการเปลี่ยนแปลง (จิตติมา พุทธบูชา, 2563)

จากที่กล่าวมานั้น เมื่อสตรีก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุ จะมีสภาพร่างกายเปลี่ยนแปลงไป อันเป็นอุปสรรคต่อการสวมใส่เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งมีบทบาทหน้าที่และกิจกรรมทางสังคม เสื้อผ้าจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิต ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ โดยการนำองค์ประกอบด้านแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ หลักการออกแบบ และรายละเอียดจากหลักการสร้างแพทเทิร์นเพื่อมาเชื่อมโยงกับเครื่องนุ่งห่มสำเร็จรูป สำหรับผู้สูงอายุ ด้วยวิธีการศึกษารวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้พัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่มสำหรับผู้สูงอายุ สำเร็จรูปในประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มสำหรับผู้สูงอายุ
2. เพื่อออกแบบและพัฒนาารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภค ที่มีต่อารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ

วิธีดำเนินการวิจัย

ในงานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อหาคำตอบของการวิจัยที่มีความครอบคลุมและชัดเจน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาภาคสนาม และข้อคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ นำข้อมูลที่ได้รับมาวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มเป้าหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินงานออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มสำหรับผู้สูงอายุ ที่มีประสบการณ์ด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2 กลุ่มตัวอย่างตอบแบบประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ 60 - 80 ปี ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีประชากรทั้งหมด 17,067 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2556) โดยใช้วิธีการการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จำนวน 100 คน

จากการสุ่มตัวอย่างของยามาเน (Yamane, T., 1973) ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เมื่อความคลาดเคลื่อน 0.1%

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถามความต้องการผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 100 คน ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม จำนวน 14 ข้อ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

2.2 แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ต่อแบบร่างเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วยแบบร่างเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ 6 กลุ่ม จำนวน 18 รูปแบบ ประกอบด้วย 1) เสื้อแขนสั้น จำนวน 3 รูปแบบ 2) เสื้อแขนสามส่วน จำนวน 3 รูปแบบ 3) เสื้อแขนยาว จำนวน 3 รูปแบบ 4) กางเกงขาสั้น จำนวน 3 รูปแบบ 5) กางเกงขาสั้นสามส่วน จำนวน 3 รูปแบบ และ 6) กางเกงขายาว จำนวน 3 รูปแบบ เพื่อให้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม เลือกแบบที่เหมาะสมที่สุด

2.3 ต้นแบบผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย เสื้อแขนสั้น จำนวน 1 รูปแบบ เสื้อแขนสามส่วน จำนวน 1 รูปแบบ เสื้อแขนยาว จำนวน 1 รูปแบบ กางเกงขาสั้น จำนวน 1 รูปแบบ กางเกงขาสั้นสามส่วน จำนวน 1 รูปแบบ และกางเกงขายาว จำนวน 1 รูปแบบ รวมทั้งสิ้น 6 รูปแบบ โดยออกแบบและพัฒนาตามหลักการใช้เส้น สี รูปทรง และผิวสัมผัส รวมถึงหลักในการสร้างแบบตัดเครื่องนุ่งห่ม

2.4 แบบประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ โดยแบ่งแบบประเมินออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 3 ข้อ ตอนที่ 2 ข้อมูลการประเมินผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ด้านความสวยงาม จำนวน 5 ข้อ ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ จำนวน 5 ข้อ ด้านประโยชน์การใช้งาน จำนวน 5 ข้อ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3. การตรวจสอบเครื่องมือ

นำแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ต่อแบบร่างเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ นำไปเสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา (Content-Validity) วิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบหาความสอดคล้องระหว่างคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด (Index Item of Congruent : IOC) ซึ่งพิจารณาแล้วเกณฑ์ IOC อยู่ในระดับ 0.5 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องเหมาะสม จากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC เท่ากับ 0.67 - 1.00

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากพื้นที่กลุ่มเป้าหมายได้แก่ กลุ่มตัวอย่างผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มตัวอย่างตอบแบบประเมินความพึงพอใจ ได้แก่ กลุ่มผู้สูงอายุ 60 - 80 ปี ในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มี โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม

ผู้วิจัยลงพื้นที่กลุ่ม โดยมีการจัดกิจกรรมเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อแจ้งถึงลักษณะและวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งแจกแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มให้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อรวบรวมข้อมูลและสรุปผลของการดำเนินกิจกรรมเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

4.2 การออกแบบและพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและนำแบบร่างเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุที่เป็นรูปภาพ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตอบแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะในแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ และสรุปผล

4.3 การประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ

ผู้วิจัยลงพื้นที่กลุ่ม โดยมีการจัดกิจกรรมอบรม เพื่ออธิบายถึงรูปแบบของผลิตภัณฑ์ โดยมีต้นแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 6 รูปแบบ ไปจัดแสดงโชว์เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเห็นภาพที่ชัดเจน พร้อมทั้งแจกแบบสอบถามและภาพถ่ายด้านหน้าและด้านหลังของผลิตภัณฑ์ ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อรวบรวมข้อมูลและสรุปผลของการดำเนินกิจกรรม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามผลความคิดเห็นแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ต่อไปนี้

5.1 การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม จะมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยนำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผลที่ได้จะนำมาสรุปรวบรวมข้อมูลนำไปวิเคราะห์ในรูปแบบสถิติเชิงพรรณนา

5.2 การออกแบบและพัฒนาแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วยแบบร่างเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ 6 กลุ่ม จำนวน 18 รูปแบบ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเลือกแบบที่ เหมาะสมที่สุด โดยนำไปวิเคราะห์ในรูปแบบสถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ (Percentage)

5.3 การประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ โดยแบ่งแบบประเมินออกเป็น 3 ตอน และต้นแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 6 แบบ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเลือกข้อที่เหมาะสมที่สุด โดยเป็นแบบมาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) และอ่านค่าตามอัตราส่วน

นำไปวิเคราะห์ในรูปแบบสถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ซึ่งผลที่ได้จะนำมาสรุปรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากการการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม พบว่า การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาผลิตภัณฑ์จะเป็นตัวกำหนดทิศทางของเครื่องนุ่งห่ม ดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไป

(n = 100)

เรื่อง	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ	ผู้สูงอายุระดับต้น อายุระหว่าง 60 - 69 ปี	54	54.00
	ผู้สูงอายุระดับกลาง อายุระหว่าง 70 - 79 ปี	38	38.00
	ผู้สูงอายุระดับปลาย อายุ 80 ปีขึ้นไป	8	8.00
สถานภาพ	โสด	4	7.00
	สมรส	64	64.00
	หย่าร้าง	13	13.00
	หม้าย	19	16.00
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	74	74.00
	ปริญญาตรี	24	24.00
	สูงกว่าปริญญาตรี	2	2.00
รายได้ปัจจุบันต่อเดือน	ต่ำกว่า 10,000 บาท	82	71.00
	10,001-20,000 บาท	11	22.00

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

(n = 100)

เรื่อง	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แหล่งรายได้	20,001–30,000 บาท	7	7.00
	35,001 บาทขึ้นไป	0	0.00
	บำนาญจากหน่วยงาน	7	7.00
	จากการทำงาน	67	82.00
	ได้จากบุตร หลาน หรือญาติ	26	11.00

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุระดับต้น อายุระหว่าง 60 ถึง 69 ปี คิดเป็นร้อยละ 54 มีสถานะภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 64 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 71 โดยมีแหล่งรายได้จากการทำงานคิดเป็นร้อยละ 82

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม

(n = 100)

เรื่อง	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางสังคม	2 ถึง 3 ครั้ง ต่อสัปดาห์	15	15.00
	2 ถึง 3 ครั้ง ต่อเดือน	67	67.00
	2 ถึง 3 ครั้ง ต่อปี	18	18.00
ลักษณะกิจกรรมทางสังคมที่ไปร่วมงาน	งานวิชาการ	7	7.00
	งานสังคมธุรกิจ	5	5.00
	งานเลี้ยงพบปะสังสรรค์	64	64.00
	งานประเพณีต่าง ๆ	24	24.00
	อื่นๆ	0	0
ปัญหาในการสวมใส่เสื้อผ้าของผู้สูงอายุ	ไม่มีปัญหา	3	1.04
	ยกแขนขึ้นสูงได้ไม่ถนัด	53	18.40
	ยกขาขึ้นสูงได้ไม่ถนัด	58	20.14
	เอื้อมมือไปด้านหลังไม่ได้	63	21.88
	ก้มตัวลงไม่ได้	57	19.79
	ตามองไม่ค่อยเห็น	54	18.75
ส่วนของเสื้อผ้าที่มีปัญหาต่อการสวมใส่ของสตรีสูงอายุ	คอ	4	1.71
	แขน	47	20.08
	อก	7	2.99
	เอว	42	17.95
	หน้าท้องและสะโพก	58	24.79
	ขา	35	14.96
	เครื่องเกาะเกี่ยว	41	17.52
วิธีการจัดหาเสื้อผ้าของสตรีสูงอายุ	ซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป	92	92.00
	การสั่งตัด	8	8.00

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม (ต่อ)

(n = 100)

เรื่อง	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แหล่งในการเลือกซื้อเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายของสตรีสูงวัย	ร้านขายของฝากหรือร้านขายของที่ระลึก	23	14.02
	งานแสดงสินค้าหรืองาน OTOP	21	12.80
	ห้างสรรพสินค้า	20	12.20
	ร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป	82	50.00
	ร้านค้าออนไลน์	18	10.98
	อื่นๆ โปรดระบุ	0	0.00
ความถี่ในการซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มของท่าน	6 ถึง 12 เดือนต่อครั้ง	8	8.00
	2 ถึง 5 เดือนต่อครั้ง	83	83.00
	1 เดือนต่อครั้ง	7	7.00
	1 เดือน 2 ถึง 3 ครั้ง หรือมากกว่า	2	2.00
ราคาของผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม	ต่ำกว่า 500 บาท	78	78.00
	501 –1,000 บาท	16	16.00
	1,001 –1,500 บาท	4	4.00
	1,501 บาทขึ้นไป	2	2.00
การตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม	รูปแบบและการออกแบบ	59	17.61
	ความเหมาะสมกับรูปร่าง	53	15.82
	ซื้อเมื่อชอบ	68	20.30
	ซื้อเมื่อลดราคา	62	18.51
	ซื้อตามกระแสแฟชั่น	37	11.04
	การผลิตมีคุณภาพ	31	9.25
	ประโยชน์การใช้สอย	23	6.87
	ตราสินค้า/ยี่ห้อ (Brand name)	2	0.60
ขนาดของเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่สตรีสูงวัยสวมใส่	เบอร์ S (ขนาดเล็ก)	5	5.00
	เบอร์ M (ขนาดกลาง)	23	23.00
	เบอร์ L (ขนาดใหญ่)	63	63.00
	เบอร์ XL (ขนาดใหญ่พิเศษ)	8	8.00
	อื่น ๆ	1	1.00
ประเภทของเครื่องนุ่งห่มที่สตรีสูงวัยใช้	เสื้อและกระโปรง	4	4.00
	เสื้อและกางเกง	85	85.00
	ชุดเดรสหรือชุดแซก	11	11.00
ลักษณะของเสื้อผ้าที่สตรีสูงวัยนิยมสวมใส่	เสื้อผ้าพอดีรูปร่างหรือเข้ารูป	36	36.00
	เสื้อผ้าตัวหลวม	64	64.00
โทนสีของเสื้อผ้าที่สตรีสูงวัยนิยมสวมใส่	สีอ่อน	53	53.00
	สีเข้ม	18	18.00
	สีสดใส	24	24.00
	สีแนวเบสิค	5	5.00

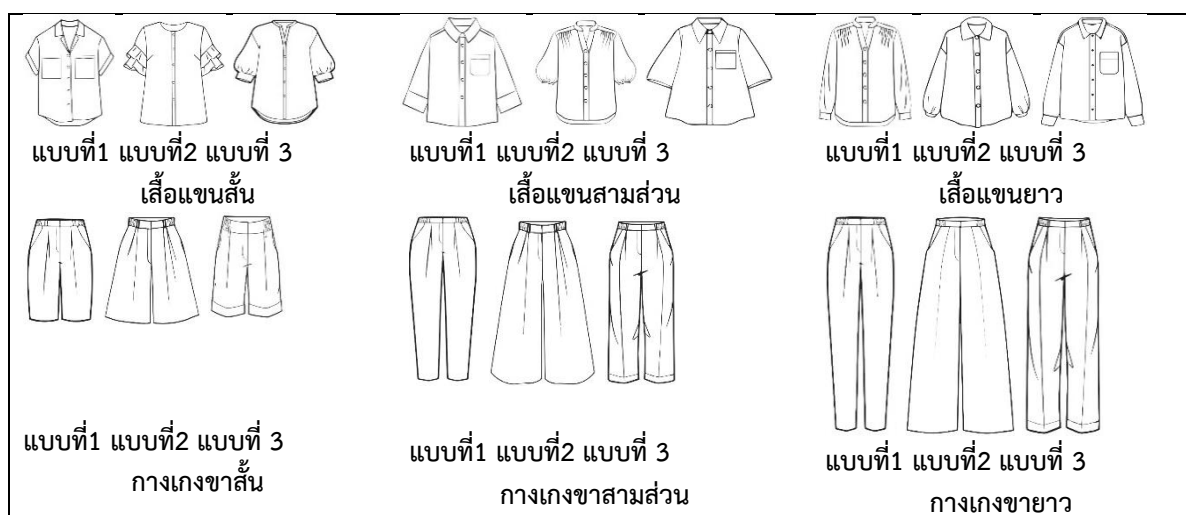
ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม (ต่อ)

(n = 100)

เรื่อง	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลวดลายของเสื้อผ้าที่สตรีสูงวัยนิยมสวมใส่	ผ้าพื้น	41	41.00
	ผ้าลายเรขาคณิต	9	9.00
	ผ้าลายธรรมชาติ	13	13.00
	ผ้าลายจุด	6	6.00
	ผ้าลายรวม	31	31.00

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม พบว่า การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม 2 ถึง 3 ครั้ง ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 67 ในลักษณะงาน เลี้ยงพบปะสังสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 64 ปัญหาในการสวมใส่เสื้อผ้าคือไม่สามารถเอื้อมมือไปด้านหลังได้ คิดเป็นร้อยละ 63 ส่วนของเสื้อผ้าที่มีปัญหาต่อการสวมใส่ของสตรีสูงวัยคือนำท้องและสะโพก คิดเป็นร้อยละ 58 การจัดหา เสื้อผ้าของสตรีสูงวัยโดยซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ 92 ซื้อร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ 82 มีความถี่ในการซื้อเครื่องนุ่งห่ม 2 ถึง 5 เดือนต่อครั้ง คิดเป็นร้อยละ 83 ซื้อในราคาต่ำกว่า 500 บาท คิดเป็นร้อยละ 78 ซื้อเมื่อชอบ คิดเป็นร้อยละ 68 โดยมีขนาดของเสื้อผ้าสำเร็จรูปคือ เบอร์ L (ขนาดใหญ่) คิดเป็นร้อยละ 63 ใน รูปแบบเสื้อและกางเกง คิดเป็นร้อยละ 85 ลักษณะตัวหลวม คิดเป็นร้อยละ 64 มีโทนสีอ่อน คิดเป็นร้อยละ 53 และเป็นลักษณะผ้าพื้น คิดเป็นร้อยละ 41

2. จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม พบว่า เส้นกรอบนอกของ เสื้อผ้า มีความจำเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นตัวกำหนดรูปแบบ และรูปทรงของเสื้อผ้า ให้เหมาะสมกับผู้ที่สวมใส่ ดังนั้นผู้ ศึกษาวิจัยจึงทำการออกแบบเส้นกรอบนอกของเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วยแบบร่างเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ 6 กลุ่ม จำนวน 18 รูปแบบ ดังนี้

ภาพที่ 1 แบบร่างเส้นกรอบนอกเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ

3. พิจารณาคัดเลือกแบบร่างเส้นกรอบนอกเครื่องนุ่งห่ม ที่เหมาะสม สำหรับผู้สูงอายุ เพื่อนำมาออกแบบ เครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 6 กลุ่ม ทั้งสิ้น 16 รูปแบบ ให้เหลือแบบร่างกลุ่มละ 1 แบบ คัดเลือกโดย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งได้ผลการพิจารณาโครงร่างเส้นกรอบนอก ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการคัดเลือกแบบเส้นกรอบนอกเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ จากผู้เชี่ยวชาญ (n=5)

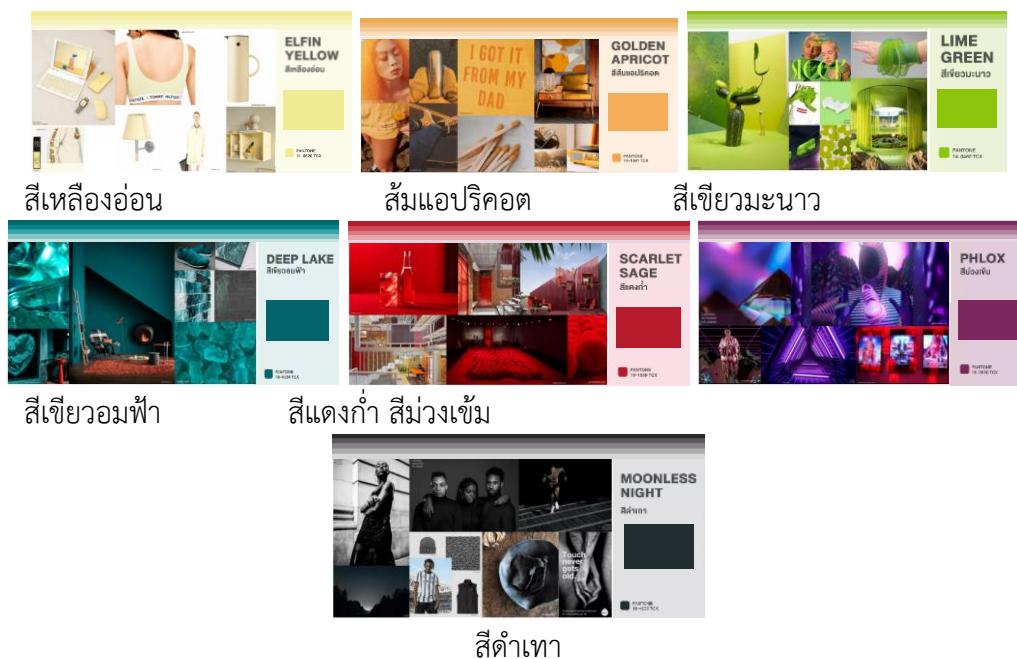
ประเภท รูปแบบ	ประเภทเสื้อ						ประเภทกางเกง					
	แขนสั้น		แขนสามส่วน		แขนยาว		ขาสั้น		ขาสามส่วน		ขายาว	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แบบที่ 1	3	60	3	60	1	20	1	20	1	20	2	40
แบบที่ 2	1	20	1	20	1	20	4	80	1	20	0	0
แบบที่ 3	1	20	1	20	3	60	0	0	3	60	3	60
รวม	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100	5	100

จากตารางที่ 2 ผลการคัดเลือกแบบร่างเส้นกรอบนอกเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ ที่ได้รับการคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ ประเภทเสื้อแขนสั้น รูปแบบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 60 ประเภทเสื้อแขนสามส่วน รูปแบบที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 60 ประเภทเสื้อแขนยาว รูปแบบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 60 ประเภทกางเกงขาสั้น รูปแบบที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 80 ประเภทกางเกงขาสามส่วน รูปแบบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 60 และประเภทกางเกงขายาว รูปแบบที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 60

ภาพที่ 2 แบบร่างเส้นกรอบนอกเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ คัดเลือกโดยผู้เชี่ยวชาญ

4. พิจารณาคัดเลือกโทสนีที่มีความเหมาะสมกับเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ ผู้วิจัยใช้ลักษณะของสีในการประกอบการออกแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ จากเทรนด์ปี 2023 ของศูนย์สร้างสรรค์งานออกแบบ (TCDC) โดยมีเทรนด์ทั้ง 7 สี ทำการคัดเลือกให้เหลือ 1 สี โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งได้ผลการพิจารณา ในการคัดเลือกโทสนีที่เหมาะสมเพื่อนำมาออกแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ ดังนี้

ภาพที่ 3 โทนสีทั้ง 7 สี ในเทรนด์สีปี 2023

ตารางที่ 3 แสดงผลการคัดเลือกเทรนด์สีจากผู้เชี่ยวชาญ (N=5)

โทนสี	จำนวน(คน)	ร้อยละ
สีที่ 1 สีเหลืองอ่อน	0	0
สีที่ 2 ส้มแอปริคอต	3	60
สีที่ 3 สีเขียวมะนาว	1	20
สีที่ 4 สีเขียวอมฟ้า	0	0
สีที่ 5 สีแดงกำ	0	0
สีที่ 6 สีม่วงเข้ม	1	20
สีที่ 7 สีดำเทา	0	0
รวม	5	100

จากตารางที่ 3 ผลการคัดเลือกเทรนด์สีปี 2023 ที่ได้รับการคัดเลือกจากผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ เลือกสีที่ 2 คือสีส้ม คิดเป็นร้อยละ 60 รองลงมา คือสีเขียวมะนาว และสีม่วงเข้ม คิดเป็นร้อยละ 20

5. ต้นแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 6 แบบ จากนั้นนำผลงานต้นแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ ไปทำการประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มผู้บริโภคร

ภาพที่ 5 ต้นเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ

ตารางที่ 4 แสดงผลวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแสดงการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (n = 100)

เรื่อง	รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ	ผู้สูงอายุระดับต้น อายุระหว่าง 60 - 69 ปี	63	63.00
	ผู้สูงอายุระดับกลาง อายุระหว่าง 70 - 79 ปี	31	31.00
	ผู้สูงอายุระดับปลาย อายุ 80 ปีขึ้นไป	6	6.00
	รวม	100	100.00
สถานภาพ	โสด	7	7.00
	สมรส	59	59.00
	หย่าร้าง	16	16.00
	หม้าย	18	18.00
	รวม	100	100.00
ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	81	81.00
	ปริญญาตรี	15	15.00
	สูงกว่าปริญญาตรี	4	4.00
	รวม	100	100.00

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุระดับต้น อายุระหว่าง 60 ถึง 69 ปี คิดเป็นร้อยละ 63.00 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 59.00 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 81.00

ตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ (n = 100)

รายการประเมิน	ประเภทเสื้อ				ประเภทกางเกง			
	แขนสั้น	แขนสามส่วน	แขนยาว	ขาสั้น	ขาสามส่วน	ขายาว		
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
ด้านความสวยงาม								
1. รูปแบบมีความดึงดูดความสนใจ	3.92	0.39	4.31	0.60	4.37	0.49	4.18	0.86
2. ความสวยงามของรูปทรงเครื่องนุ่งห่มมีความเหมาะสม	4.01	0.48	4.46	0.77	4.09	0.67	3.93	0.77

ตารางที่ 5 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ (n = 100) (ต่อ)

รายการประเมิน	ประเภทเสื้อ				ประเภทกางเกง			
	แขนสั้น		แขนยาว		ขาสั้น		ขายาว	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
3. รูปแบบเครื่องนุ่งห่มมีความสวยงาม	4.00	0.55	4.23	0.78	4.06	0.75	3.84	0.76
4. รูปแบบเครื่องนุ่งห่มมีความทันสมัย	3.90	0.52	4.11	0.76	3.90	0.54	4.01	0.80
5. สีสีของเครื่องนุ่งห่มมีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุ	3.98	0.45	4.56	0.62	4.13	0.34	4.12	0.73
รวม	3.96	0.48	4.33	0.71	4.11	0.56	4.02	0.78
ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์								
1. ความเหมาะสมของรูปแบบเครื่องนุ่งห่ม	3.92	0.39	4.16	0.76	4.16	0.75	4.08	0.93
2. รูปแบบมีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุ	3.91	0.29	4.61	0.53	4.25	0.48	4.03	0.70
3. รูปแบบของเครื่องนุ่งห่มเหมาะสมกับรูปร่าง	4.06	0.45	4.47	0.52	4.34	0.50	3.94	0.74
4. การตกแต่งเครื่องนุ่งห่มมีความเหมาะสมกับ								
ผู้สูงอายุ	4.02	0.25	4.35	0.48	4.10	0.30	4.15	0.69
5. วัสดุที่ใช้มีความเหมาะสมสำหรับผลิตภัณฑ์								
เครื่องนุ่งห่ม	4.04	0.45	4.45	0.50	4.33	0.47	3.97	0.72
รวม	3.99	0.37	4.41	0.56	4.24	0.50	4.03	0.76
ด้านประโยชน์การใช้งาน								
1. รูปแบบเครื่องนุ่งห่มมีความเหมาะสมกับการใช้งาน	3.89	0.42	4.31	0.60	4.37	0.49	4.11	0.83
2. ความสะดวกในการสวมใส่เครื่องนุ่งห่ม	4.17	0.53	4.47	0.52	4.34	0.50	3.77	0.57
3. ความสะดวกในการปลดเครื่องเกาะเกี่ยว	4.03	0.26	4.35	0.48	4.10	0.30	4.10	0.66
4. รูปแบบเครื่องนุ่งห่มง่ายต่อการทำความสะอาด	3.95	0.48	4.56	0.62	4.13	0.34	3.94	0.60
5. ราคาจำหน่ายเหมาะสมกับผู้บริโภค	4.08	0.49	4.45	0.50	4.33	0.47	3.84	0.60
รวม	4.02	0.44	4.43	0.54	4.25	0.42	3.95	0.65
รวมทั้งสิ้น	3.99	0.43	4.39	0.60	4.20	0.49	4.00	0.73

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อรูปแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในรูปแบบกางเกงขาสามส่วนมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.43 รองลงมา คือรูปแบบเสื้อแขนสามส่วน มีค่าเฉลี่ย 4.39 รูปแบบกางเกงขายาว มีค่าเฉลี่ย 4.27 รูปแบบเสื้อแขนยาว มีค่าเฉลี่ย 4.20 รูปแบบกางเกงขาสั้น มีค่าเฉลี่ย 4.00 และรูปแบบเสื้อแขนสั้น มีค่าเฉลี่ย 3.99 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านรูปแบบความสวยงาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในรูปแบบกางเกงขาสามส่วน และเสื้อแขนสามส่วนมากที่สุด รองลงมา คือ รูปแบบกางเกงขายาว รูปแบบเสื้อแขนยาว รูปแบบกางเกงขาสั้น และรูปแบบเสื้อแขนสั้น มีค่าเฉลี่ย 4.33, 4.33, 4.26, 4.11, 4.02 และ 3.98 ตามลำดับ

ด้านรูปแบบผลิตภัณฑ์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในรูปแบบเสื้อแขนสามส่วน รูปแบบกางเกงขาสามส่วน และรูปแบบกางเกงขายาวมากที่สุด รองลงมา คือ รูปแบบเสื้อแขนยาว รูปแบบกางเกงขาสั้น และรูปแบบเสื้อแขนสั้น มีค่าเฉลี่ย 4.41, 4.41, 4.41, 4.24, 4.03 และ 3.99 ตามลำดับ

ด้านประโยชน์การใช้งาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจในรูปแบบกางเกงขาสามส่วน ส่วนมากที่สุด รองลงมา คือ รูปแบบเสื้อแขนสามส่วน รูปแบบกางเกงขายาว รูปแบบเสื้อแขนยาว รูปแบบกางเกงขาสั้น รูปแบบเสื้อแขนสั้น มีค่าเฉลี่ย 4.53, 4.43, 4.25, 4.15, 4.02 และ 3.95 ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการพัฒนาารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ นั้นสามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลในการออกแบบ นำมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและเป็นการพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ ได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่ม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุระดับต้น อายุระหว่าง 60 ถึง 69 ปี มีสถานะภาพสมรส มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท โดยมีแหล่งรายได้จากการทำงาน มีการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางสังคม 2 ถึง 3 ครั้ง ต่อเดือน ในลักษณะงานเลี้ยงพบปะสังสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับธีร โคตรธา ว่ากลุ่มผู้สูงอายุตอนต้นมีการทำกิจกรรมนอกบ้าน เช่นการออกไปรับประทานอาหารหรือพบปะสังสรรค์กับเพื่อนฝูง ปัญหาในการสวมใส่เสื้อผ้าของผู้สูงอายุคือไม่สามารถเอื้อมมือไปด้านหลังได้ ส่วนของเสื้อที่มีปัญหาต่อการสวมใส่ของสตรีสูงวัยคือนำท้องและสะโพก การจัดหาเสื้อผ้าของสตรีสูงวัยโดยซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูป จากร้านขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป มีความถี่ในการซื้อเครื่องนุ่งห่ม 2 ถึง 5 เดือนต่อครั้ง ซื้อในราคาต่ำกว่า 500 บาท และซื้อเมื่อชอบ กลุ่มลูกค้าผู้สูงวัยมีความต้องการซื้อเสื้อผ้าชุดลำลองมากที่สุด โดยมีขนาดของเสื้อผ้าสำเร็จรูปคือ เบอร์ L (ขนาดใหญ่) ในรูปแบบเสื้อและกางเกง ลักษณะตัวหลวม โทนสีอ่อน ไม่มีลวดลายบนผ้า หรือเป็นลักษณะผ้าพื้น (ธีร โคตรธา, 2563)

2. การออกแบบและพัฒนาารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วยการออกแบบโครงร่างเส้นกรอบนอกของผลิตภัณฑ์ สอดคล้องกับวินิทร สอนพรินทร์ กล่าวว่า การออกแบบโครงสร้าง คือการนำชิ้นส่วนแต่ละชิ้นมาเย็บประกอบกันเป็นเสื้อผ้าขึ้นมาได้อย่างสวยงามและรวมถึงการออกแบบชนิดของตะเข็บ ปก แขน กระเป๋ารั้งดูม ให้สอดคล้องกับสรีระร่างกายและเนื้อผ้าที่นำมาตัดเย็บ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ ในโครงสร้างของแบบตัดจะต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับเสื้อผ้าชุดนั้น โดยเฉพาะเส้นแนวต่อตามยาว (Princess line) หรือการต่อแนวต่อตามขวาง (Yoke) การนำารูปแบบและองค์ประกอบ มาทำการออกแบบและพัฒนาารูปแบบผลิตภัณฑ์จำนวน 6 กลุ่ม ประกอบด้วย ประเภทเสื้อแขนสั้น ประเภทเสื้อแขนสามส่วน ประเภทเสื้อแขนยาว ประเภทกางเกงขาสั้น ประเภทกางเกงขาสามส่วน และประเภทกางเกงขายาว รวมทั้งสิ้น 18 รูปแบบ (วินิทร สอนพรินทร์, 2554)

3. การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภค ที่มีต่อารูปแบบเครื่องนุ่งห่ม สำหรับผู้สูงอายุ ด้วยแนวทางการศึกษาความพึงพอใจทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความสวยงาม ด้านารูปแบบผลิตภัณฑ์ และด้านประโยชน์การใช้งาน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุระดับต้น อายุระหว่าง 60 ถึง 69 ปี มีสถานะภาพสมรส มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในารูปแบบกางเกงขาสามส่วนมากที่สุด กางเกงขาสามส่วนปลายขาตรง ทรงตรง มีกระเป๋าด้านข้าง จีบปล่อยด้านหน้า 2 จีบ มีเกล็ดด้านหลัง ใส่ยางยืด ที่ขอบเอว ด้านข้างทั้ง 2 ข้าง ซิปด้านหน้าและติดตะขอ ร่องลงมา คือารูปแบบเสื้อแขนสามส่วน โดยเป็นเสื้อตัวปล่อย ลักษณะผ่าหน้ามีกระดุม 4 เม็ด ปกเช็ด แขนสามส่วน และมีกระเป๋าด้านหน้าข้าง สอดคล้องกับเจียมจิต เผือกศรี โดยใช้เส้น สี รูปทรง ผิวสัมผัส ฯลฯ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความสวยงามและประโยชน์ใช้สอยด้วย หรือความหมายอีกนัยหนึ่ง คือ การสร้างสรรค์แบบหรืองานสำหรับนักออกแบบ โดยยึดหลักแห่งความงามเป็นเกณฑ์และความถูกต้องสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ซึ่งสามารถนำมาผสมผสานให้เกิดารูปแบบในลักษณะต่าง ๆ บนเสื้อผ้า (เจียมจิต เผือกศรี, 2557)

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์ บุคลากร ผู้เชี่ยวชาญ และคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ได้สนับสนุนสถานที่ในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สรุปและข้อเสนอแนะ

การออกแบบรูปแบบเครื่องนุ่งห่ม ควรคำนึงถึงรูปร่างของผู้สูงอายุบางกลุ่ม หรือกลุ่มที่มีสัดส่วนเฉพาะตัว เพื่อครอบคลุมกลุ่มของผู้สูงอายุได้มากยิ่งขึ้น และการออกแบบรูปแบบเครื่องนุ่งห่มควรออกแบบให้สอดคล้องกับรูปแบบอื่น ๆ หรือออกแบบไปในทิศทางเดียวกัน ควรศึกษาและพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มในรูปแบบอื่น ๆ ประเภทอื่น เช่น ชุดติดกัน กระโปรง และเสื้อผ้าบุรุษ เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของตลาดที่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น และควรศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องของการทำความสะอาด และการดูแลรักษา รวมถึงความเหมาะสมกับการใช้งาน ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปขายได้จริง และจำเป็นต้องพัฒนาต่อไป ด้านของรูปแบบที่หลากหลายและผลิตง่ายยิ่งขึ้น ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งต้องมีการวางแผน การคำนวณต้นทุนให้ละเอียดต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เจียมจิต เผือกศรี. (2557). การออกแบบเสื้อผ้าเพื่อการค้า. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมอาชีพ.
- ฐิติมา พุทธิบูชา. (2563). เสื้อผ้าแฟชั่นเพื่อส่งเสริมสุขภาวะสำหรับสตรีสูงอายุ. ใน ดุษฎีนิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีร์ โคตรธา. (2563). แนวทางการสร้างสรรค์กลุ่มสินค้าแฟชั่นสำเร็จรูปด้วยหลักการเทคนิคเมจิกแพทเทิร์นสำหรับตลาดสินค้าแฟชั่นผู้สูงอายุประเทศไทย. วารสารศิลปกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 8(2), 55-70.
- นารี ศิริกุล. (2558). พฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าแฟชั่นในตลาดแฟชั่นสำเร็จรูปของสตรีเจนเนอเรชันวาย. ในวิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประชาชาติธุรกิจออนไลน์. (2558). เนอะโอเดียธุรกิจ เจาะตลาดผู้สูงอายุ 3 กลุ่ม. เรียกใช้เมื่อ 10 ธันวาคม 2565 จาก https://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1427170066
- เยาวภา ปฐมศิริกุล และคณะ. (2560). พฤติกรรมการซื้อและโอกาสการตัดสินใจซื้อสินค้ากลุ่มเสื้อผ้าและรองเท้าของลูกค้าผู้สูงอายุในประเทศไทย. วารสารสมาคมนักวิจัย, 22(1), 178-192.
- วัชรารณ ชิวโคชัยฐ. (2562). สังคมผู้สูงอายุ: ปัจจัยการตลาดที่เปลี่ยนไป. วารสารมหาจุฬานาครทรรศ, 6(1), 38-54.
- วินิทร สอนพรินทร์. (2554). การทำแบบตัดและเทคนิคการตัดเย็บเสื้อผ้า. กรุงเทพมหานคร: หจก.เกียรติกรการพิมพ์.
- วิชญ์ บุญมาร์ตัน. (2557). ธุรกิจเกี่ยวกับผู้สูงอายุ. เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2566 จาก <http://www.lokwannee.com/web2013/?P=82334>
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาลัทยมหิดล. (2566). สารประชากรมหาวิทยาลัยมหิดล ปีที่ 32. เรียกใช้เมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://ipsr.mahidol.ac.th/population-gazette/>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (2561). คู่มือเรียนรู้เข้าใจวัยสูงอายุ โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตกรุงเทพมหานคร. (พิมพ์ครั้งที่1). กรุงเทพมหานคร: บริษัท ยีนยงการพิมพ์ จำกัด.

- สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์. (2565). เจาะเทรนด์โลก 2023 CO-TOPIA. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน).
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2566). สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร (รายเดือน). เรียกใช้เมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2566 จาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/mainpage>
- สุธีลักษณ์ ไกรสุวรรณ. (ม.ป.ป.). เอกสารประกอบการสอนรายวิชา Topics in Home Economics (Development of Clothing for Special People). กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. Third editio. Newyork: Harper and Row Publication.